

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de SRL „NORDDRIVE” (succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) reprezentat de avocatul Veaceslav Tetiu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „NORDDRIVE” (succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) împotriva lui Igor Moldovanu privind compensarea valorii îmbunătățirilor bunului transmis în locațiune,

împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 06 martie 2015, SRL „Lina Pascali”, reprezentată de către administratorul Victor Pascali a adresat în instanța de judecată cerere împotriva lui Igor Moldovanu, solicitând încasarea din contul ultimului a sumei de 139 724 de lei ce constituie contravaloarea îmbunătățirilor aduse bunului imobil închiriat cât și cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 noiembrie 2009, prin contractul de arendă încheiat între Igor Moldovanu calitate de locator, și SRL „Lina-Pascali” în persoana administratorului Victor Pascali în calitate de locatar, i s-a transmis în locațiune spațiul comercial cu suprafața de 24 m.p., amplasat în xxxxxxxx cu ieșirea la xxxxxxxx, începând cu 01 decembrie 2009 chiria fiind stabilită în mărime de 2 400 de lei.

A menționat că, în perioada extinderii raporturilor de locațiune, a efectuat reparația capitală a construcției, conform anexei la contractul de locațiune semnată de către ambele părți.

La momentul încheierii contractului, bunul dat în locațiune nu era conectat la rețelele inginerești, toate lucrările fiind achitate în totalitate de către reclamant în baza documentelor justificative.

La 01 februarie 2010 părțile au mai încheiat un contract de locațiune pentru o altă suprafață de 24 m.p. la prețul locațiunii de 1 890 de lei, pentru o perioadă de 5 ani.

La 09 decembrie 2010, părțile au convenit să unească cele două spații în unul singur, respectiv, a fost întocmit un nou contract de locațiune cu suprafața de 48 m.p., fiind stabilită plata pentru locațiune în mărime de 4 290 de lei, iar executarea ultimului contract urma să înceapă la 17 aprilie 2011.

În temeiul pct.3.4 din contract, locatorul s-a obligat ca la expirarea termenului contractului, să restituie locatarului contravaloarea îmbunătățirilor efectuate pentru reparația capitală a bunului imobil, însă la expirarea termenului convenit, locatorul Igor Moldovanu nu și-a executat obligația prescrisă, motiv din care, la 12 februarie 2015 pârâtul a fost somat despre necesitatea achitării contravalorii îmbunătățirilor efectuate în sumă de 257 183 de lei.

La 20 februarie 2015 a fost expediat un răspuns la somație, prin care pârâtul recunoaște suma de 139 724 de lei, iar suma de 117 459 de lei nu a recunoscut-o și a sugerat reclamantului separarea îmbunătățirilor efectuate din suma sus indicată.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „Lina Pascali” a vândut 100% din capitalul social al acestei întreprinderi către SRL „NORDDRIVE”, astfel ultimul substituindu-1 pe reclamat în drepturile procedurale (f.d. 137-139, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Călărași, Victor Pascali a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d.158, vol.I).

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, s-a admis cererea de chemare în judecată a SRL „NORDDRIVE” (f.d.48-51, vol.II).

S-a încasat din contul lui Igor Moldovanu în beneficiul SRL „NORDDRIVE”, suma compensării valorii îmbunătățirilor bunului în temeiul contractului de locațiune, suma de 139 724 de lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 300 de lei.

S-a încasat din contul lui Igor Moldovanu în beneficiul statului suma de 4 191 de lei cu titlu de taxă de stat.

Manifestând dezacordul cu hotărârea primei instanței, la 30 ianuarie 2019 Igor Moldovanu, reprezentat de avocatul Ion Vîrlan, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată (f.d. 58-61, vol.II).

Prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de către Igor Moldovanu, s-a casat hotărârea din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată de SRL „NORDDRIVE”, s-a respins integral, ca fiind neîntemeiată (f.d.82-86, vol.II).

Pentru a decide astfel, Colegiul civil, a constatat că concluzia instanței de fond vis-a-vis de temeinicia acțiunii înaintate de SRL „NORDDRIVE”, a fost incorectă, și contravine circumstanțelor de fapt stabilite, rezultată din aprecierea greșită a probelor administrate și aplicarea eronată a normelor de drept.

A reținut că partea reclamantă nu a prezentat nici o probă întru confirmarea faptului efectuării lucrărilor de îmbunătățire a încăperilor închiriate. Iar, faptul că anexa contractelor în baza cărora a apărut acest litigiu cuprinde tabela cheltuielilor

cu privire la construire, reparație și montare asupra spațiului comercial închiriat, nu poate fi apreciat de instanță ca dovadă efectuării pretinselor lucrări, ținând cont și de faptul că Igor Moldovanu nu recunoaște acțiunea considerând că întreprinderea reclamantă este datoare.

A subliniat că efectuarea lucrărilor de construcție și reparație poate fi demonstrată doar prin probe pertinente și concludente care la caz nu au fost prezentate, or, anexa contractului este parte integrantă a contractului propriu-zis, respectiv ea nu poate fi apreciată ca probă întru demonstrarea efectuării lucrărilor ci doare reflectă lucrările care urmau a fi efectuate și costul lor.

La 08 mai 2019, SRL „NORDDRIVE” (succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) reprezentat de avocatul Veaceslav Tetiu, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași (f.d.91-93, vol.II).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia recurată, a menționat că instanța de apel a interpretat eronat legea, ieșind din limitele apelului, nu a luat în considerație argumentele invocate de intimat, iar la baza emiterii deciziei au stat poziția și argumentele apelantului, care nu corespund adevărului.

A susținut că instanța de apel a emis decizia cu încălcarea normelor de drept material prin interpretarea eronată a legii și aplicarea în mod eronat analogiei legii precum nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și nu a motivat pe deplin argumentele sale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 03 aprilie 2019 (f.d. 87, vol.II), astfel, recursul declarat la 08 mai 2019 de către, SRL „NORDDRIVE” (succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) reprezentat de avocatul Veaceslav Tetiu, a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 10 iunie 2019 în adresa intimatului a fost expediat recursul declarat de către SRL „NORDDRIVE” (succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) reprezentat de avocatul Veaceslav Tetiu, fiind înștiințat despre necesitatea depunerii referinței pe marginea recursului declarat (f.d. 96, vol.II).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „NORDDRIVE”

(succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) reprezentat de avocatul Veaceslav Tetiu, este inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la justiție nu este un drept absolut și poate fi limitat de către autoritățile statului, în special, în ceea ce privește condițiile de admisibilitate a unei căi de atac. Cu toate acestea, restricțiile legale pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului dat. În plus, astfel de limitări sunt conforme articolului 6 parag. 1 din Convenție numai în cazul în care urmăresc un scop legitim și în cazul în care există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (a se vedea Malahov, ibidem, parag. 28; Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, parag. 24; Graciova vs Republica Moldova, parag. 23 – 24). Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić vs Croația, 20 iulie 2017, parag. 28; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 82).

Prin urmare, judecătorul raportor a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în corespundere cu articolul 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Așadar, în conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) Cod de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

În acest sens, articolul 433 lit. c) Cod de procedură civilă, prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Reieșind din esența art. 437 alin. (3) Cod de procedură civilă, în situația în care persoana abilitată cu dreptul de a declara o cerere de recurs este reprezentată de o altă persoană, este obligatoriu de a atașa un document, care confirmă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În același context, art. 75 alin. (1) Cod de procedură civilă, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Cu titlu principal, în conformitate cu art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Ansamblul acestor norme de drept urmăresc scopul legitim de bună – administrare a justiției și al protecției intereselor legale ale persoanei reprezentate.

Conform cererii de recurs din 08 mai 2019, înregistrată la Curtea Supremă de Justiție, SRL „NORDDRIVE” a fost reprezentată de către avocatul Veaceslav Tetiu, care a semnat cererea menționată și a aplicat ștampila cabinetului de avocat.

Instanța de recurs observă că, în fazele procesuale anterioare, avocatul Veaceslav Tetiu a prezentat poziția SRL „NORDDRIVE” în fața instanțelor de judecată. Documentul justificativ a fost mandatul seria MA nr. 0400549, contrasemnat de Jornea Dumitru, aplicându-se și ștampila SRL „NORDDRIVE” (f.d. 143, vol.I).

La acest capitol, potrivit mandatului indicat supra, se constată că, împuternicirile avocatului Veaceslav Tetiu în instanța de judecată sunt generale în conformitate cu art. 81 Cod de procedură civilă (f.d. 143, pe verso).

Totuși, articolul 81 Cod de procedură civilă, denotă că împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a ataca hotărârea judecătorească, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în mandatul eliberat avocatului.

În acest sens, instanța de judecată subliniază că recursul este o cale de atac distinctă de apel, care presupune verificarea legalității unei decizii definitive, fiind reglementată de capitolul XXXVIII, secțiunea 2 al Codului de procedură civilă.

Conjunctură relatată implică obligația pozitivă a reprezentantului părții interesate de a confirma prin mandat împuternicirea de a contesta o hotărâre în ordine de recurs. Or, conform unei practici constante și acceptate de Curtea Supremă de Justiție, mandatul putea conține doar sintagma „de a ataca hotărârea judecătorească”, ce-ar include atât dreptul de a contesta în ordine de apel, cât și în ordine de recurs. Dimpotrivă cu cele prezentate, instanța notează că recurentul SRL „NORDDRIVE”, în numele administratorului Dumitru Jornea nu a specificat de care drepturi dispune avocatul Veaceslav Tetiu.

În mod corespunzător, instanța de recurs nu poate stabili cu certitudine dacă SRL „NORDDRIVE” în numele administratorului Dumitru Jornea a dorit să continue colaborarea cu avocatul din litigiu și dacă și-a dat acordul pentru contestarea deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Așadar, avocatul Veaceslav Tetiu a depus cerere de recurs împotriva deciziei de mai sus, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe, fără a anexa un alt mandat, semnat de către administratorul SRL „NORDDRIVE, Dumitru Jornea.

Din această perspectivă, instanța de judecată subliniază că avocatul Veaceslav Tetiu a ignorat obligația de a furniza documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia în acord cu art. 437 alin. (3) Cod de procedură civilă.

Mai mult, un raționament subsidiar rezidă în faptul că statutul de avocat prezumă că aceasta a fost în măsură să cunoască cerințele articolului pre-citat și modul de redactare a mandatului în corespundere cu art. 81 Cod de procedură civilă.

În esență, drepturile procedurale sunt însoțite, de obicei, de obligații procedurale (a se vedea Zubac, ibidem, parag. 93). Astfel, reprezentanta recurentului trebuia să dea dovadă de vigilență la pregătirea dosarului pentru instanța de recurs și să se aștepte că aceste exigențe procedurale să fie aplicate întocmai cu scopul acestora. Or, în caz contrar, flexibilitatea excesivă manifestată de instanțele de judecată față de limitările analizate ar conduce la eliminarea cerințelor procedurale stabilite prin lege (a se vedea Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 17, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31, Parol vs Polonia, 11 octombrie 2018, parag. 38).

Reieșind din circumstanțele constatate, instanța de recurs este de părere că lipsa împuternicirilor a fost cauzat în întregime de comportamentul reprezentantului recurentului, fiind încălcate obligațiile procedurale stipulate în articolul 437 alin. (3) Cod de procedură civilă. De altfel, erorile procedurale ar fi

putut fi evitate de la bun început și, ținând cont că acestea sunt, în principal, imputabile pentru avocatului Veaceslav Tetiu și, după caz, administratorului SRL „NORDDRIVE”, Dumitru Jornea consecințele negative îi revin tot lor (a se vedea Zubac, ibidem, parag. 121).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. c) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, avocatul Veaceslav Tetiu nu a demonstrat că a fost împuternicit de recurent să declare prezentul recurs. Conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată față de obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției. Deci, raportând raționamentele de mai sus la caracterul special al rolului Curții Supreme de Justiție, normele de drept procedural nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurenteii de acces la un tribunal (a se vedea Samardžić vs Croatia, 20 iulie 2017, parag. 31).

Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul declarat de către SRL „NORDDRIVE”, reprezentată de către avocatul Veaceslav Tetiu, nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. c) și articolul 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de SRL „NORDDRIVE” (succesor în drepturi a SRL „Lina Pascali”) reprezentat de avocatul Veaceslav Tetiu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh